

100 ASKELTA
SUOMEN
TULEVAISUUTEEN

Suomi
Finland
100

Suomen askeleet

-kansalaiskeskustelun kooste

TURKU 11.5.2017

100 ASKELTA SUOMEN TULEVAISUUTEEN

Kansalaiskeskustelujen sarja *Suomen askeleet* järjestettiin vuonna 2017 Suomen itsenäisyyden juhluvuoden kunniaksi. Keskusteluja pidettiin eri puolilla Suomea ja ulkosuomalaisen parissa.

Yli 30 tilaisuudessa pohdittiin, mitä Suomessa seuraavan sadan vuoden aikana tapahtuu, miten tavoitellaan hyvää elämää ja kuinka toimitaan yhdessä tulevien sukupolvien hyväksi. Keskusteluja koordinoi Kansanvalistusseura (KVS), ja niiden toteuttamiseen osallistui kansalaisjärjestöjä ja kansalaisopistoja lähes kaikista maakunnista sekä ulkomailta.

Uutta keskustelukulttuuria luomassa

Suomen askeleet -keskusteluissa etsittiin kansalaisvoimin ratkaisuja kysymyksiin, joiden edessä asiantuntijat ja viranomaisetkin ovat usein ymmällään. Vastauksiksi osallistujat muotoilivat arvomuutoksiin ja käytännön tekoihin perustuvia hyvän elämän avaimia.

Tapahtumissa harjoitettiin yhdenvertaista, avointa keskustelukulttuuria. Näin avattiin ovia tulevaan. Keskusteluissa liennytettiin yhteiskunnallisia jännitteitä. Niissä otettiin askeleita kohti maailmaa, jossa toisistaan poikkeavien näkemysten kuuleminen ja kansalaisten yhteistyö ovat mahdollisia.

Tilaisuuksissa käytettiin yhdenvertaiseen ideointiin ja vaikuttamiseen tähtäävää *World Cafe* -menetelmää.

Tapahtuman aluksi osallistujat johdateltiin teemaan asiantuntijoiden puheenvuoroilla. Pienryhmissä fasilitaattori eli jututtaja tuki keskustelun sujuvuutta ja sitä, että ryhmässä kaikki saivat ajatuksensa kuuluviin. Lopuksi ryhmien ideat kerättiin talteen, ja niiden suosio mitattiin äänestämällä. Paikalliset äänet laskettiin yhteen ja suosituimpia ja käytännöllisimpiä valittiin verkkoon kaikkien halukkaiden äänestettäväksi.

Tätä keskustelun tiivistelmää lukiessasi voit miettiä, mitkä ovat sinun keinosi tarttua asioihin ja miten käytät hyvän elämän avaimia omassa arjessasi. Sekä, kuinka toimit yhdessä toisten kanssa paikallisesti ja globaalisti rakentavasti?

Turun askeleet

Turku on Aurajoen suulla sijaitseva Suomen vanhin kaupunki ja maamme ensimmäinen pääkaupunki. Turku on tunnettu kulttuurikaupunki ja 187 748 turkulaisen koti. Keskustaajamassa asuu 257 000 ihmistä.

Toukokuussa Turussa kokoonnuttii keskustelemaan kaupungin ja koko Suomen tulevaisuudesta. Tilaisuuden isännöi Turun suomenkielinen työväenopisto ja osallistujia oli 7 henkilöä. Tilaisuuden koordinaattorina toimi luentovastaava **Tero Kuusela**.

Keskustelun aluksi nähtiin tietokirjailija, tutkimusprofessori emerita **Marjatta Bardyn** sekä kestävän kehityksen ja koulutuksen asiantuntija **Erkka Lainisen** alustusvideot tulevaisuuden suurista yhteiskunnallisista kysymyksistä.

Keskustelun ensimmäinen kysymys oli: ”Miten pidämme huolta siitä, että kaikilla on samat mahdollisuudet tavoitella omaa hyvää elämäänsä?”

Hyvän elämän todettiin tarkoittavan eri ihmisille erilaisia asioita. Hyvään elämään todettiin kuuluvan itsemääräämisoikeutta, yhdenvertaisia mahdollisuuksia koulutukseen, työhön ja yhteiskunnalliseen toimintaan. Koventuneen yhteiskunnallisen ilmapiirin ja pelkästään talouden ehdoilla toimimisen nähtiin kaventavan näitä hyvän elämän edellytyksiä. Ehdotuksissa asiaan toivottiin parannusta esimerkiksi kattavalla perustulolla ja takaamalla resursseja elinikäiseen oppimiseen.

Suosituimmaksi vastaukseksi äänestyksessä nousi kuitenkin ehdotus, joka parantaa kaikkien tilannetta ruohonjuuritasolla ja kasvokkaisissa kohtaamisissa: ”Kunnioittamalla toisiamme.”

Toinen kysymys kuului: ”Kuinka voimme toimia juuri nyt niin, että tulevat sukupolvet voivat hyvin?”

Muutoksen käytännön toiminnassa todettiin edellyttävän muutosta arvoissa. Merkityksellisenä pidettiin, että ihmisillä olisi riittävästi aikaa itsestä ja ympäristöstä huolehtimiseen. Yhdeksi ratkaisuksi nähtiin työajan lyhentäminen. Tärkeänä pidettiin yhdenvertaisen vaikuttamisen kehittämistä demokratiaa vahvistamalla. Siinä nykyteknologiaa pitäisi hyödyntää enemmän päätöksentekoa ja suunnittelua tukevana toimintana. Nämä käytännöt tulisi tuoda esteettömästi kaikkien saataville. Ratkaisuna kysymykseen keskustelijat valitsivat ideoitaan suosikiksi: ”Suoran demokratian keinoja kehitettävä nykyteknologian avulla. Esim. Kansalaisaloitepalvelu, paikkatietosovellukset, äänestykset ja muuta kansalaisaktiivisuuden toimintamuodot. Kaikki kunnalliset hallinnonalat kansalaiskuulemisen piiriin.”

Kolmanneksi kysyttiin: ”Mitä konkreettista voimme tehdä nyt omalla alueellamme, omassa kunnassamme, jotta kaikilla olisi hyvä elää seuraavan sadan vuoden aikana?”

Keskustelua käytiin paljon nuorten syrjäytymisen estämisestä. Nuorisotakuun toteutuminen tulisi taata, ja ammatillisen koulutuksen tulisi valmentaa ja auttaa nuoria kiinnittymään työelämään. Pieniin töihin palkkaamisesta toivottiin tehtävän mahdollisimman helppoa. Myös perustulo nousi uudestaan esiin. Lisäksi puhuttiin kulttuurin ja taiteen hyvinvointia tukevasta vaikutuksesta, sekä innostuttiin kehuaan järjestöelämää, joka tarjoaa suomalaisille sosiaalisen toiminnan paikkoja.

Kulttuuriin ja järjestöelämään panostavat ehdotukset saivat yhtä paljon suosiota: ”Tunnustetaan kunnan toiminnassa kulttuurin merkitys kuntalaisten hyvinvoinnille. Taide yhdistää, luo osallisuutta ja ymmärrystä toisia ihmisiä ja maailmaa kohtaan.” ja ”Suomi säilytetään kansalaisjärjestöjen maana. Vahvistetaan kansalaisten osallisuutta Turun mallin mukaisesti: Kaupunki yhdessä järjestöjen kanssa vahvistaa alueellista suunnittelua ja päättämistä kunnallisena poikkihallinnollisena toimintana.”

Askeleita eteenpäin

Keskustelujen ehdotuksia voi kehittää omassa yhteisöissä, omassa kunnassa, valtakunnallisesti ja kansainvälisesti. Paikalliset ideat toimitetaan kunkin keskustelupaikkakunnan päättäjille. Keskustelut kootaan väliraportiksi ja esitellään kesällä 2017 SuomiAreenalla Porissa.

Osalla paikkakunnista nuorisovaltuustot jatkavat ehdotusten kehittämistä. He esittävät näkemyksensä Suomen askeleista tulevaisuuteen valitsemallaan menetelmällä esimerkiksi taidenäyttelyn, näytelmän tai paneelin muodossa.

Keskusteluista koostettuja väittämiä ja ehdotuksia voi äänestää osoitteessa 100askelta.fi. Verkosta löytyvät myös koko Suomen kattaneen keskustelutarjan tulokset.

Sosiaalisessa mediassa keskustelu jatkuu eri kanavissa aihetunnisteella **#100askelta**

facebook.com/100askelta

twitter.com/100askelta

instagram.com/100askelta

Kaikki Turun keskustelun ratkaisuehdotukset

1. Miten pidämme huolta siitä, että kaikilla on samat mahdollisuudet tavoitella omaa hyvää elämäänsä?

- Kunnioittamalla toisiamme
- Hyvinvointiyhteiskunnan peruste on säilytettävä ja yhteiskuntasopimuksen avulla perusturvan kattava perustulo on saatava aikaan.
- Kunnat valtionrahoituksen turvin takaavat kaikille mahdollisuuden elinikäiseen oppimiseen
- Luodaan enemmän yhteenkuuluvuuden tekijöitä.

2. Kuinka voimme toimia juuri nyt niin, että tulevat sukupolvet voivat hyvin?

- Suoran demokratian keinoja kehitettävä nykyteknologian avulla. Esim. Kansalaisaloitepalvelu, paikkatietosovellukset, äänestykset ja muut kansalaisaktiivisuuden toimintamuodot. Kaikki kunnalliset hallinnon alat kansalaiskuulemisen piiriin.
- Julkishallinto veloitetaan digitalisoitumaan huomioiden digitaalinen esteettömyys.
- Työaikaa lyhennetään lailla.

3. Mitä konkreettista voimme tehdä nyt omalla alueellamme, omassa kunnassamme, jotta kaikilla olisi hyvä elää seuraavan sadan vuoden aikana?

- Tunnustetaan kunnan toiminnassa kulttuurin hyvinvointiulottuvuuden merkitys kuntalaisten hyvinvoinnissa. Taide yhdistää, luo osallisuutta ja ymmärrystä toisia ihmisiä ja maailmaa kohtaan.
- Suomi säilytetään kansalaisjärjestöjen maana. Vahvistetaan kansalaisten osallisuutta "Turun mallin" mukaisesti: Kaupunki yhdessä järjestöjen kanssa vahvistaa alueella suunnittelua ja päätöksentekoa kunnallisena poikkihallinnollisena toimintana.
- Kunta, elinkeinoelämä ja kolmas sektori tarjoavat lapsille ja nuorille kouluajana monipuolisesti koulun ulkopuolisia kiinnostuskohtia yhteisöihin ja erilaiseen tekemiseen kokeilu- ja tutustumismahdollisuuksien kautta.
- Kunta lisää yhteisiä oleskelutiloja ja niiden viihtyisyyttä mm. viherkattoja ja -seiniä hyödyntäen.

100 ASKELTA SUOMEN TULEVAISUUTEEN

Sivistyksen puolustaja

Kansanvalistusseura järjesti kansalaiskeskustelut osana Suomen itsenäisyyden juhluvuoden hanketta *100 askelta Suomen tulevaisuuteen*. Kaikkien aikojen kansalaiskeskustelussa pohdittiin, mitä pitäisi tehdä, jotta Suomessa olisi hyvä elää sadan vuoden kuluttua. Hankkeen rahoittivat Kansanvalistusseura, Valtioneuvoston kanslian Suomi 100 -ohjelma, Alfred Kordelinin säätiö, Svenska Kulturfonden, Suomalais-ruotsalainen kulttuurirahasto ja ulkoministeriön Eurooppatiedotus.

Kansanvalistusseura on vuodesta 1874 puolustanut sivistystä yhteiskunnan tärkeimpänä arvona. Sivistys tuottaa taitoja elää toisia ja ympäristöä kunnioittaen ja luo edellytyksiä aktiiviselle kansalaisuudelle. Aikuiskoulutuksen asiantuntijana, kouluttajana ja palvelujen tuottajana Kansanvalistusseura edistää jokaisen oikeutta elinikäiseen oppimiseen.

kvs.fi

Keskustelutarjaa toteuttamassa oli lukuisia kansalaisopistoja, korkeakouluja ja kansalaisjärjestöjä eri puolilta Suomea ja ulkosuomalaisten parista:

Kansalaisopistojen liitto KoL
Suomen Nuorisovaltuustojen liitto Nuva ry.
Suomi-Seura
Linnalan opisto
Helsingin työväenopisto
Ahjolan kansalaisopisto
Jyväskylän kansalaisopisto
Vaasan työväenopisto
Ranuan kansalaisopisto
Lapuan kansalaisopisto
Soisalo-opisto
Järvilakeuden kansalaisopisto
Leader Aisapari
Nurmijärven opisto
Porvoon kansalaisopisto
Keravan opisto
Turun suomenkielinen työväenopisto
Puumalan kansalaisopisto
Kurikan kansalaisopisto

Rauman kansalaisopisto
Pieksämäen seutuopisto
Kouvolan kansalaisopisto
Sofia-opisto Fuengirola
Kuopion kansalaisopisto
Seinäjoen kansalaisopisto
Kaukametsän opisto
Espoon työväenopisto
Järvi-Pohjanmaan kansalaisopisto
Mäntsälän kansalaisopisto
Itä-Suomen yliopisto
Joensuun seudun kansalaisopisto
Lapin ammattikorkeakoulu
SFV studiecetralen
Ranuan kansalaisopisto
Keravan opisto
Sotkamon kansalaisopisto
Osuuskunta Törmäämö
Bildningsalliansen